REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Kraków, Rynek Główny 30
Telefony redakcji: 550-58; 185-18; — Telefon administracji 587-60, — wewn. 21
Sekretariat redakcji - czynny w godzinach 10—12, 16—18
Administracja czynna w godz od 8—16. w soboty od 8—13

Poniedziałek, 16 sierpnia 1948 Cena 5 zł

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

Nr 225 Kraków Rok 57

Zwolnienia Hessa

żąda niemiecki adwokat

NORYMBERGA (SAP). — Obrońca Rudolfa Hessa dr Alfred Seidel, zapowiedział, że ma zamiar zwrócić się do Międzysojuszniczej Rady Kontroli w Berlinie o uchylenie wyroku, skazującego Hessa i o zwolnienie Hessa z więzienia. Obrońca między innymi protestuje przeciw temu, że w Norymberdze proces przeprowadzony był częściowo w o[illegible]ści oskarżonego.

Potępienie niszczycielskiej roboty imperialistów

Walka o wolność i pokój wzmaga się

– stwierdzają delegaci młodzieży w rezolucji końcowej swego Kongresu

WARSZAWA — W sobotę zakończył się Międzynarodowy Kongres Młodzieży Pracującej, który obradował przez tydzień w Warszawie.

W ostatnim dniu zakończyły prace komisje przygotowujące wnioski i rezolucje kongresowe, po czym, w godzinach popołudniowych pod przewodnictwem prezesa Światowej Federacji Młodzieży Pracującej Guy de Boisson odbyło się końcowe zebranie plenarne, na którym delegaci 45 krajów, reprezentujący 45 państw i 45 milionów młodzieży pracującej uchwalili szereg dezyderatów i rezolucję końcową w której m. in. stwierdzono:

1 Konferencja odbywa się w okresie konsolidowania sił demokratycznych na świecie, w walce przeciw międzynarodowej reakcji i anglosaskim imperialistom, którzy odrzucają zasady międzynarodowej współpracy dążą do tworzenia politycznych i militarnych bloków zagrażających pokojowi i demokracji. Ustanowiony w Brukseli blok zachodni, tzw. system obrony kontynentu amerykańskiego proklamowany na konferencji w Bogocie, przygotowywany „blok bliskiego wchodu" oraz pomysły w zakresie standaryzowania zbrojeń państw wchodzących w skład tych bloków — wszystko to stanowi groźbę dla pokoju i międzynarodowej współ[illegible].

2 Łamanie podpisanych zobowiązań międzynarodowych przez imperialistów anglosaskich, które m. in. wyraża się w usiłowaniach przekształcenia zachodnich Niemiec w arsenał służący do przygotowania nowej wojny światowej oraz polityka imperialistów amerykańskich w Japonii stanowią dalsze pogłębienie rozdźwięków w świecie.

3 Imperializm kapitalistyczny dąży do osiągnięcia swych celów przy pomocy reakcyjnych przywódców ruchu zawodowego i prawicy socjalistycznej, której zadaniem jest wywołać rozdźwięk i rozbicie w klasie robotniczej, powstrzymać ją od walki o swoje prawa. Mimo tych wysiłków walka ludów na świecie o wolność i pokój wzmaga się, a jej wynik posiada decydujące znaczenie dla młodej generacji.

Następnie rezolucja kongresowa wyraża pełną solidarność z walką młodzieży i całego ludu chińskiego, demokratów greckich, republikanów hiszpańskich, demokratów z Vietnamu, Indonezji, Izraela i Malajów, którzy z bronią w ręku walczą o swe narodowe wyzwolenie przeciw anglosaskim imperialistom i satelitom. Konferencja wzywa młodzież pracującą całego świata, aby poparła moralnie i materialnie młodzież walczącą w tych krajach

(Dokończenie na str. 2)

Optymizm hr. Bernadotte

[illegible] (PAP). — [illegible] Bernadotte, który przybył niedawno do Szwecji, oświadczył korespondentowi PAP, że ocenia optymistycznie możliwości zawarcia pokoju w Palestynie. Bernadotte powiedział, że spodziewa się doprowadzić rokowania pomyślnie do końca, albowiem w gruncie rzeczy ani Arabowie, ani Żydzi nie mają ochoty kontynuowania wojny.

Zamach arabski na zakłady wodociągowe w Latrum Bernadotte nazwał zbrodnią, stwierdzając, że dotychczasowe wyniki śledztwa obciążają całkowicie odpowiedzialnością stronę arabską.

Zmiana form współpracy

we włoskim froncie ludowym

RZYM (PAP) Prezydium bloku ludowo-demokratycznego zakończyło swe obrady.

[illegible] uchwaliło rezolucję, w której czytamy m. in.:

„[illegible] polityczna wytworzona we Włoszech wymaga jak najszerszego zjednoczenia sił demokratycznych, którego celem jest polityczne, ekonomiczne i kulturalne organizowanie kraju w duchu wolności i demokracji.

Dla realizacji tych zamiarów konieczna jest reorganizacja obecnego układu sił postępowych w kraju. Ruch demokratyczno-ludowy, który powstał celem zjednoczenia sił demokratycznych we Włoszech i wpłynięcia na strukturę polityczną i gospodarczą kraju, nie mógł w sytuacji, jaka się wytworzyła po 18 kwietnia i po 14 lipca zrealizować swego programu. Tym niemniej, postulaty, które powołały do życia front ludowo-demokratyczny pozostały nadal aktualne. Partie i ugrupowania, wchodzące w skład bloku, jeszcze raz stwierdzają konieczność istnienia masowych ruchów demokratycznych: rad załogowych, rad Włoch południowych, rad gmin demokratycznych i oświadczają, że więzy organizacyjne Frontu przestały obowiązywać. Prezydium bloku wskazuje jednocześnie na konieczność utrzymania wspólnej linii działania, która będzie określona za każdym razem stosownie do potrzeb konkretnych, wynikających z aktualnej sytuacji.

Perspektywy wspólnej pracy istnieć mogą pod warunkiem, że zostanie utworzona koalicja demokratyczna, do której będą miały dostęp wszystkie siły postępowe. Koalicja ta będzie wyrażała dążenia moralne i polityczne oraz walczyła o wolność i demokrację."

Kraków wita delegatów młodzieży pracującej świata

KRAKÓW (IM) — „Uwaga, Uwaga — pociąg nadzwyczajny z Młodzieżą Demokratyczną z Warszawy wjeżdża na peron drugi" zapowiadają megafony na Dworcu Krakow[illegible].

Za chwilę przy dźwiękach hymnu SFMD wysiada z pociągu 500 delegatów Młodzieży Pracującej [illegible]nych stron świata.

Gości wita las sztandarów i liczne zastępy młodzieży polskiej zrzeszonej w szeregach ZMP.

Przy reprezentacyjnym wyjściu z Dworca zgromadzili się przedstawiciele władz wojewódzkich [illegible] rządowych [illegible] wicewojewodą [illegible] [illegible]byszem i prezydentem miasta [illegible] Dobrowolskim na czele, konsul radziecki Owsiejenko, przedstawic. Wojska, partii politycznych, organizacji i instytucji społecznych.

Tłumy społeczeństwa krakowskie go, tworząc szpaler wzdłuż trasy wyjściowej z dworca powitały młodzież postępową świata oklaskami i okrzykami powitalnymi.

Goście Rosjanie i Francuzi, Chińczycy i Węgrzy, Szkoci w narodowych strojach i skośnoocy Mongoli, Turkmeni w egzotycznych czapkach Norwedzy, jasnowłosi Słowianie i czarni Murzyni, Włosi śpiewający nieustannie „Eviva communismo Ela Liberta".

Ustawili się czwórkami. W imieniu miasta powitał przybyłych prezydent tow. H Dobrowolski a [illegible] imieniu Młodzieży Pracującej województwa krakowskiego przewodniczący ZMP tow Strzałkowski Zabrzmiały dźwięki hymnu Światowej Federacji Młodzieży Demokratycznej Hymnu Polskiego [illegible] Międzynarodówki.

W imieniu przybyłych za serdeczne przyjęcie złożył podziękowanie delegat bułgarski, Iwan Baszew, poczem pochód ruszył ulicami miasta pod Barbakan gdzie do zebranych przemówił w języku polskim rosyjskim, angielskim i francuskim tow. red Roman Szydłowski.

Witając gości serdecznie w imieniu demokratycznych stronnictw i społeczeństwa wspomniał w swym krótkim przemówieniu o pobycie w Krakowie Włodzimierza Lenina i Józefa Stalina W momencie tym rozlega się burza oklasków i okrzyków na cześć wodza proletariatu [illegible].

Uczestnicy Kongresu Młodzieży Pracującej złożyli następnie wieńce na grobie Nieznanego Żołnierza i grobach bohaterów Armii Czerwonej, poległych w walkach o oswobodzenie Krakowa, a następnie udali się na śniadanie.

W godzinach popołudniowych w 50 osobowych grupach zwiedzili zabytki miasta, a po południu wzięli udział w zabawie ludowej, która odbyła się w sali „Rotunda" w drugim Domu Akademickim.

Wieczorem delegaci Młodzieży Pracującej opuścili Kraków udając się do Katowic, a następnie do Wrocławia. W dalszym ciągu swej podróży zwiedzą oni Łódź.

Tylko państwa Dunaju w przyszłej komisji

BELGRAD (PAP) Na konferencji dunajskiej zapadła większością głosów uchwała, na podstawie której w skład komisji dunajskiej wejdą jedynie przedstawiciele krajów, położonych nad Dunajem.

Trygve Lie przybywa do Polski

na Kongres Intelektualistów

WARSZAWA — Jak się dowiaduje sprawozdawca dyplomatyczny Socjalistycznej Agencji Prasowej, w dniu 27 sierpnia przybędzie do Warszawy na zaproszenie Rządu polskiego sekretarz generalny ONZ — Trygve Lie.

Trygve Lie zabawi w Polsce trzy dni. Weźmie on udział w zamknięciu obrad Kongresu Intelektualistów w Warszawie.

Z Polski Sekretarz generalny ONZ uda się do Sztokholmu a następnie do Paryża, na otwarcie Zgromadzenia Narodów Zjedn[illegible]

Po 14-dniowych zaciętych zmaganiach

Olimpiada zakończona

Młodzież z całego świata spotka się znowu w Helsinkach za cztery lata

[illegible] tradycyjny konkurs skoków o „Puchar Narodów". Startowało 44 zawodników z 16 krajów indywidualnie i zespołowo. Parcours, obejmujący 16 przeszkód był bardzo ciężki i zaledwie 23 zawodników a zespołowo tylko 3 teamy ukończyły konkurs, reszta została wyeliminowana. [illegible] osobach Corteza i Uriza zdobyli dwa pierwsze miejsca z 6,25 punktów karnych i 8 p. k. Trzecim był Francuz Chevalier d'Orgueix, czwartym Amerykanin Wing

Zespołowo: 1) Meksyk 34,25 p. k. 2) Hiszpania 56,25 p. k. 3) Anglia [illegible]

Olimpiada zakończyła się defiladą pocztów sztandarowych [illegible] wypełnił 80-tysięczny [illegible]dium. Gdy [illegible] ustawiły się przed trybunami rozległy się fanfary [illegible] salut 20 dział. Flaga olimpijska [illegible] przechowanie lordowi majorowi Londynu aż do r. 1952. Chór odśpiewał hymn olimpijski, znicz został zgaszony, a prezes Edstroem oświadczył: „W imieniu Międz. Kom. Olimpijskiego składam głębokie [illegible] dziękowanie królowi, społeczeństwu, W. Brytanii, władzom Londynu i organizatorom Igrzyk. Ogłaszam XIV Igrzysk za zakończone i zgodnie z tradycją wzywam młodzież [illegible] dla uczczenia XV Olimpiady [illegible]tynej".

Na maszty na stadionie wciągnięto trzy flagi Grecji, Anglii i Finlandii, po czym przy dźwiękach kantaty „Radujemy się" poczty szandarowe opuściły stadion, który przez 14 dni był widownią szlachetnych zmagań się najlepszych sportowców [illegible].

Ożywione narady w Londynie

przed decydującą rozmową u Mołotowa

LONDYN (SAP) Amerykańscy i francuscy dyplomaci zostali zaproszeni w piątek na specjalne konferencje do Foreign Office. Natychmiast po konferencjach, dobrze poinformowane źródła doniosły, że nie [illegible] żadnych powodów do pesymistycznych oświadczeń, ukazujących się gdzieniegdzie w brytyjskiej prasie konserwatywnej w związku z rozmowami moskiewskimi.

Organ konserwatywny „Financial Times" uważa że rozmowy moskiewskie osiągnęły swój punkt krytyczny i sądzi, że następna konferencja wysłanników państw zachodnich [illegible] ministrem spraw zagranicznych Mołotowem będzie miała znaczenie decydujące o powodzeniu pertraktacyj.

Pismo przewiduje, że rozmowa ta odbędzie się w poniedziałek.

Gazeta „Daily Telegraph" przypisuje ogromne znaczenie naradom, które odbędą brytyjskie sfery miarodajne w czasie week - endu w Lon[illegible]

Izrael wypuszcza własną walutę

TEL AVIV. — W przyszłym tygodniu będzie wypuszczona na rynek w państwie Izrael nowa walu[illegible]

„Caudillo z Łaski Bożej"

Tyran Hiszpanii „uwiecznia się" na monetach

MADRYT. (SAP) W najbliższym czasie mają być wypuszczone pierwsze monety z wizerunkiem generała Franco.

Napis na tych monetach będzie brzmiał: „Francisko Franco — Caudillo Hiszpanji z Łaski Bożej"

Przygotowania do kongresu

WARSZAWA. — We Wrocławiu została uruchomiona ekspozytura Biura Kongresu Intelektualistów, która zajmuje się przygotowaniami przedkongresowymi. Na wszystkich punktach przyjazdów, na lotnisku, na dworcach i placach wrocławskich przygotowuje się kioski informacyjne opatrzone godłem Kongresu, w którym przedstawiciele Biura władający kilkoma językami będą udzielali wszelkich informacyj uczestnikom Kongresu.

Specjalny referat biura Kongresu zajmuje się stylowym umeblowaniem wnętrz przeznaczonych na obrady. Sztab architektów opracowuje rozwiązanie sal, rozwieszenie kotar i rozmieszczenie stylowych mebli, które zostały wypożyczone z miejscowego muzeum, a w części sprowadzone spoza Wrocławia.

Walka o wolność i pokój wzmaga się

(Dokończenie ze str. 1)

Konferencja stwierdza, że położenie młodzieży pracującej w państwach kapitalistycznych stale się pogarsza, czego wyrazem jest groźba bezrobocia, wzrost kosztów utrzymania i niebezpieczeństwo kryzysów ekonomicznych. Młodzież w całym szeregu krajów kapitalistycznych pozbawiona jest możliwości do kształcenia się ogólnego i zawodowego, podlega dyskryminacjom rasowym i politycznym.

W dalszym ciągu rezolucja wypowiada się przeciwko marshallowskim formom pomocy dla Europy, które jako wyraz imperializmu amerykańskiego zagrażają niezależności ekonomicznej i politycznej krajów europejskich. Ten sam charakter nosi amerykański plan Claytona dla Ameryki Łacińskiej.

Stwierdzając ciężkie położenie młodzieży pracującej w państwach kapitalistycznych, Kongres wyraził swoje głębokie zadowolenie ze sprawozdań otrzymanych od delegacji ZSRR oraz krajów demokracji ludowej, która mówią że młodzież pracująca w tych krajach korzysta w pełni z praw politycznych i ekonomicznych, co pozwala jej z ufnością spoglądać w przyszłość.

Kongres wezwał młodzież pracującą na całym świecie do wspólnego marszu i walki w łączności z całą klasą robotniczą podkreślając, że młodzież pracująca winna się znaleźć w pierwszych szeregach sił demokratycznych i antyimperialistycznych. We wszystkich krajach winny być podjęte wysiłki umożliwiające zjednoczenie demokratycznej młodzieży robotniczej, chłopskiej oraz studiującej.

Delegaci w liczbie 472 zatwierdzili jednogłośnie zaproponowany przez komisję tekst rezolucji i Karty Praw Młodzieży Pracującej, po czym udali się na manifestację do sali „Roma", gdzie przy udziale licznie zebranej młodzieży polskiej odbyło się uroczyste zakończenie Międzynarodowej Konferencji Młodzieży Pracującej.

*

Delegaci zagraniczni pozostaną jeszcze kilka dni w Polsce udając się do Katowic, Krakowa, Wrocławia i Łodzi zatrzymując się w tej drodze nieco dłużej we Wrocławiu, celem zwiedzenia Wystawy Ziem Odzyskanych.

Wniosek Jugosławii w sprawie Triestu

NOWY JORK (PAP). — Jugosławia zwróciła się do Rady Bezpieczeństwa z wnioskiem o wydanie decyzji, nie uznającej zawartego ostatnio pomiędzy angloamerykańską strefą wolnego obszaru Triestu a Włochami układu finansowo-gospodarczego. Delegat jugosłowiański oświadczył, że układ ten jest sprzeczny z warunkami traktatu pokojowego z Włochami.

Wniosek Jugosławii będzie rozpatrzony na następnym posiedzeniu Rady w poniedziałek.

Pierwsze zorganizowane żniwa w historii Polski

Bitwę o chleb wygraliśmy

oświadczył min. Dąb-Kocioł w wywiadzie dla SAP i RAP

WARSZAWA (SAP i RAP). — *Na podstawie pierwszych próbnych omłotów dokonanych w różnych okolicach kraju można już dzisiaj stwierdzić, iż plony zbóż są znacznie wyższe od urodzajów roku ubiegłego.*

W wywiadzie udzielonym dla SAP i RAP minister rolnictwa ob. Dąb-Kocioł cytuje na poparcie tego twierdzenia kilka znamiennych cyfr:

Najlepiej wypadł urodzaj na Pomorzu i w woj. łódzkim i poznańskim.

Podczas gdy w roku ubiegłym rolnicy na Pomorzu zbierali z hektara 8,3 q żyta względnie 8,8 q pszenicy, 11,7 q jęczmienia, omłoty tegoroczne wykazują: żyta 18 q, pszenicy ozimej 19 q i jęczmienia 18 q.

Na analogiczne cyfry z województwa łódzkiego podają 11 q żyta zamiast zeszłorocznych 7,5 q, pszenicy ozimej 18 q zamiast 7 q. Przodujące pod względem kultury rolnej ziemie poznańskie wykazują z hektara: żyta 15 q, pszenicy 18 q, jęczmienia oraz owsa 18,5 q.

Niezmiernie dużo wysiłku dla uzyskania dobrych plonów włożyli rolnicy Ziem Odzyskanych Zwłaszcza na Mazurach, gdzie jeszcze do niedawna większość gruntów uprawnych była „niezagospodarowana".

Co jest również bardzo pomyślne, to fakt, że plony roślin motylkowych a więc seradeli i łubinu wzrosły o 300 do 400 procent.

Dzięki temu będzie można w roku przyszłym rozszerzyć uprawy wśród plonów i poplonów, na paszę i zielony nawóz.

— Jakie czynniki służyły zdaniem Pana Ministra, na tak świetne wyniki tegoroczne?

Sumowało się tutaj, poza wysiłkiem samego robotnika — oświadcza minister Dąb-Kocioł — kilka czynników i takie warunki klimatyczne, planowa pomoc Państwa. Poprzez ośrodki maszynowe dostarczono rolnictwu odpowiedniej ilości traktorów, maszyn i narzędzi, a ponadto 4.168.000.000 zł. kredytów na orkę, nawozy sztuczne i nasiona.

Momentem, którego nie podobna niedocenić, jest fakt, iż po raz pierwszy w Polsce żniwa miały charakter zorganizowany.

Tam, gdzie nie wystarczały [illegible] komitety żniwne, ochotnicze brygady i pomoc sąsiedzka, brak rąk do pracy uzupełnili junacy „Służby Polsce" w ramach akcji „trzydniówek".

Jest wreszcie niewątpliwe, że do wysokich zbiorów przyczyniło się indywidualne i zespołowe współzawodnictwo pracy w rolnictwie, podjęte przez gromady, gminy, powiaty i województwa.

Rozbudziło ono bowiem ambicje produkcyjne chłopa polskiego i przyczyniło się nadal do organizowania wsi w dziedzinie społeczno-gospodarczej.

Wypełnione stodoły, ustawione sterty na polach i pełne omłoty stwierdzają najlepiej, iż harmonijny wysiłek Rządu, chłopa polskiego i gospodarstw państwowych został uwieńczony większym plonem.

Wezwanie do współzawodnictwa pracy rzucone przez górnictwo i przemysł zostało przez rolnictwo podjęte i bitwę o chleb — wygraliśmy.

Czy istnieje w Rosji „psychoza wojenna"

RZYM. (SAP). — Po powrocie z Moskwy przywódca Włoskiej Partii Socjalistycznej — Pietro Nenni udzielił wywiadu korespondentowi „Avanti".

Na pytanie czy istnieje w Rosji „psychoza wojenna" Nenni odpowiedział, że właśnie najbardziej uderzył go w tym kraju spokojny, rzeczowy, nacechowany brakiem wszelkiej histerii stosunek zarówno ludu radzieckiego jak i jego kierowników do zagadnień międzynarodowego bezpieczeństwa. Zresztą jest przecież nie do pomyślenia — stwierdza Nenni — by naród który pracuje nad realizacją przejścia od gospodarki socjalistycznej do komunistycznej mógł pragnąć wojny lub nawet godzić się z myślą, że wojna mogła by być wywołana.

„Przekonałem się — mówi Nenni — że kierownicy nawy państwowych w krajach które zwiedziłem, zwłaszcza zaś w Związku Radzieckim, nie dają się zasugerować wytworzoną na Zachodzie atmosferą tzw. „zimnej wojny". Nie prowadzą oni krótkowzrocznej polityki na bliską metę, lecz opierają się na trwałych podstawach umów — jałtańskiej i poczdamskiej".

W Finlandii terror

HELSINKI. (SAP) — Na wiecu, zwołanym przez stołeczną organizację Partii Komunistycznej wystąpił z obszernym przemówieniem deputowany do sejmu fińskiego Irje Murto, który stwierdził, że fakt utworzenia prawo-skrzydłowego rządu socjal-demokratycznego świadczy o zmianach w powojennej polityce Finlandii. Mówca scharakteryzował szkodliwą dla interesów klasy robotniczej politykę partii socjal-demokratycznej od roku 1918 do czasów ostatnich, nacechowaną również wrogim stanowiskiem wobec Związku Radzieckiego. Mówca nadmienił, że liczni członkowie rządu Fagerholma znani są ze swej polityki antydemokratycznej i, że reakcja uważa jego rząd za etap przejściowy do powrotu starych porządków.

W wielu punktach kraju, w rozmaitych przedsiębiorstwach szaleje terror, lewi działacze ruchu zawodowego usuwani są z pracy, mówi się o zniżce płac zarobkowych nie bacząc na zwyżkę cen. Całą korzyść z redukcji odszkodowań kapitaliści usiłują zdyskontować dla siebie.

Mówca wezwał masy pracujące do walki z zakusami kapitalistów, ukrytych za plecami prawych socjal-demokratów, oraz przestrzegł przed próbą rozbicia jedności związków zawodowych przez prawo-demokratycznych rozłamowców. Politycznie uświadomione masy pracujące — zakończył mówca — nie uznają obecnego rządu za swój i żądają utworzenia rządu demokratycznego, przeciwdziałającego polityce reakcyjnej.

Broń dla Grecji ładują w portach włoskich

RZYM (SAP) — Dziennik „Unita" donosi z Taranto, że oddziały policyjne przeprowadziły oblężenie portu oraz dzielnic przyległych w celu zapewnienia bezpieczeństwa ładowania materiałów wojennych przeznaczonych dla greckich wojsk monarcho-faszystowskich.

Nawet rozłamowcy z „Force Ouvriere"

popierają żądania podwyżki płac

PARYŻ (SAP) — Jak pisze „Humanite" w całej Francji przejawiło się silne dążenie do zjednoczenia związków zawodowych wszystkich kierunków, które chcą natychmiastowego przeprowadzenia rewizji płac.

„Nawet Force Ouvriere musi przyznać pisze dziennik — że żądania które popiera Powszechna Federacja Związków Zawodowych są słuszne, jak musi również przyznać że ostatnie posunięcia [illegible] mogły wywołać zadowolenia w szeregach robotniczych.

Przywódcy Force Ouvriere pomimo swych tendencyj separatystycznych — stwierdza „Humanite" — muszą się liczyć z opinią i wolą mas robotniczych.

Strajk generalny na Cyprze

LONDYN (PAP) — Jak donoszą z Nicosii, tamtejsza federacja związków zawodowych proklamowała 24-godzinny strajk generalny na znak protestu przeciwko odezwie gubernatora, lorda Winstera, który zawiadomił ludność Cypru, że zgromadzenie narodowe tej wyspy zwołane dla rozpatrzenia propozycji w sprawie konstytucji, zostaje rozwiązane. Na wiecach w Nicosii i innych miastach Cypru manifestowano przeciwko stanowisku lorda Winstera.

Manifestanci wznosili okrzyki na rzecz rządu autonomicznego.

Huragan nad Francją

PARYŻ (PAP) — Według doniesień prasy paryskiej, olbrzymie sztormy, jakie szalały na przełomie tygodnia na zachodnich wybrzeżach Francji, spowodowały olbrzymie szkody materialne oraz śmierć 25 osób. Największe straty zanotowano w rejonie kanału La Manche, [illegible] dotkliwie zostały uszkodzone mniejsze porty. Straty w wielkiej bazie wojennej w Breście ocenia się na 100 milionów franków.

Niesłychanej gwałtowności wiatry przeniosły się z zachodu na wschodnią część kraju, docierając do Wogezów. Na znacznej przestrzeni uległy całkowitemu zniszczeniu ogrody i winnice. Straty w tym rejonie oblicza się na kilkaset milionów franków.

Wzorujmy się na armii ZSRR

— mówi P. Boncour na Radzie Republiki

PARYŻ (PAP) — Podczas obrad nad budżetem wojskowym w Radzie Republiki b. premier i minister spraw zagranicznych Paul Boncour podkreśliwszy, że Francja nie może wzorować się na armii amerykańskiej, oświadczył, że nie waha się powiedzieć, iż Francuzi powinni skierować wzrok w stronę armii radzieckiej. „Choć nie jestem komunistą — powiedział Paul Boncour — nie mogę ukrywać swego podziwu dla armii radzieckiej, która nas wyzwoliła. Nie przeczę, że lądowanie w Normandii było wspaniałą operacją wojskową Anglików i Amerykanów, ale nie byłoby ono możliwe bez zwycięskiego pochodu armii radzieckiej, bez zwycięstwa pod Moskwą i Stalingradem, bez jej 7 milionów poległych i 2 milionów inwalidów wojennych. Armia radziecka pobiła armię hitlerowską zarówno ze względów technicznych, jak i dlatego, że użyła ona odpowiednich rezerw. Dzięki selekcji, kadry rezerwistów ZSRR stoją na wysokim poziomie. Innym powodem wyższości armii radzieckiej jest młody wiek radzieckiego korpusu oficerskiego".

Nawiązując do roli, jaką powinni odgrywać w wojsku byli członkowie francuskiej armii podziemnej, Paul Boncour zapytał, co uczyniono z oficerami, którzy wyszli z ruchu oporu. Stosunek wobec nich [illegible] często podejrzliwy, a jednocześnie wybiela się kolaboracjonistów.

Cenne mienie z Berlina nadal wywożą Anglosasi

BERLIN (PAP). — Amerykanie i Anglicy w dalszym ciągu wywożą z Berlina gotowe towary i inne cenne mienie. Przewodniczący berlińskiego związku metalowców Rettman oświadczył, że sam tylko koncern AEG wysłał na Zachód tzw. „mostem powietrznym" fabrykaty wartości 3 milionów marek. Z koncernu Siemensa odeszły tą samą drogą na Zachód zapasy miedzi. Dziennik „Neues Deutschland" podkreśla w związku z tymi wypadkami, że „koncerny pomagają grabić Berlin".

Brak nauczycieli polskich na Zaolziu

CIESZYN ZACHODNI. — Brak nauczycieli w polskich szkołach na czeskim Śląsku Cieszyńskim skłonił kompetentne władze do wydania rozporządzenia, na mocy którego o posadę w polskiej szkole na Zaolziu ubiegać się mogą zarówno obywatele czechosłowaccy jak polscy.

Wszelkiego typu zapytania należy kierować do powiatowych wydziałów szkolnych na Zaolziu. Tam też przyjmowane są podania o przyjęcie.

Uczone amerykańskie w Krakowie

KRAKÓW (IM) Do Krakowa przybyły uczone amerykańskie profesorowie uniwersytetu Columbia w New York City dr. Sulla Benet, profesor antropologii i dziekan Ruth Benedict.

W czasie pobytu w Krakowie uczone amerykańskie zwiedziły zabytki miasta, interesując się szczególnie sztuką średniowieczną i współczesną wytwórczością ludową.

Pani Benet pozostanie w Polsce dwa miesiące, w czasie których pracować będzie w Warszawie nad interesującymi ją zagadnieniami z dziedziny antropologii.

W PARTII PPS

KOMUNIKAT MKPPS

W dniu dzisiejszym w poniedziałek dnia 16 sierpnia br. o godz. 18,30 w Komitecie Dzielnicowym Śródmieście odbędzie się wspólne zebranie studentów — członków PPS i PPR.

KOMUNIKAT WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ

Biuro Wojewódzkiej Rady Narodowej w Krakowie zawiadamia, że termin plenarnego posiedzenia Wojew. Rady Narodowej zwołanego na dzień 16 i 17 sierpnia br. został przeniesiony na dzień 25 i 26 sierpnia br.

Ceny białego pieczywa

KRAKÓW (kom) Wojewódzka Komisja cennikowa przy wojewodzie krakowskim zawiadamia, że z dn. 16 VIII. br. przekazuje do obrotu handlowego pieczywo drobne: plecionki, kajzerki, bułki i sołodragi z mąki pszennej 70% z dodatkiem drożdży, cukru i masła po cenie zatwierdzonej jak następuje:

1 szt. o wadze 1 kg cena w detalu 110 zł, o wadze 0,50 kg 55 zł., 0,40 kg 44 zł., 0,30 kg 33 zł., o wadze 0,20 kg 22 zł., o wadze 0,10 kg 11 zł, o wadze 0,05 kg 6 zł.

Uniewinnienie urzędniczki pocztowej

KRAKÓW (WW) Przed krakowskim Sądem Apelacyjnym toczyła się w dniu 12 bm. rozprawa przeciwko A. Malisz. oskarżonej o wyjęcie z trzech rozpieczętowanych przez siebie listów z USA kwoty 8 dolarów.

Oskarżona, zasądzona w pierwszej instancji na karę 8 lat więzienia, z pozbawieniem praw na lat dwa, została z ciążących na niej zarzutów uniewinniona.

Ceny maksymalne bez zmian

KRAKÓW (kom) - Wojewódzka Komisja Cennikowa zatwierdziła na okres od dnia 16 sierpnia br. aż do odwołania ceny maksymalne artykułów spożywczych pierwszej potrzeby oraz ceny usług gastronomicznych na terenie całego województwa krakowskiego bez zmian w wysokości dotychczas obowiązującej.

Z akcji kulturalno-oświatowej DOW

Objazdowe kino wojskowe - radosną niespodzianką

Na dużym placu rozbrzmiewa głos megafonu podającego na przemian komunikaty i muzykę rozrywkową oraz zapowiedź seansu kinowego. — W okolicy panuje poruszenie — nic zresztą dziwnego gdy zważyć, że dla mieszkańców Dębu — kino stanowi atrakcję.

Ekipa kinowa ŻPW OW rozpoczęła pracę — Celem ekipy jest wypełnienie wolnych wieczorów żołnierzom po dniu ćwiczeń.

Przed wyruszeniem w drogę — poważnym problemem był dobór filmów, dzięki doskonale zaopatrzonej Bazie Filmowej, wybrano filmy produkcji radzieckiej, mianowicie „Aleksander Newski", wspaniały film historyczny produkcji znanego reżysera radzieckiego Eisensteina, „Synpułka", film obrazujący dzieje dziecka znalezionego przez walczącą na froncie jednostkę artylerii oraz film pt. „Sponorie".

Godz. 21 pierwsze dźwięki muzyki nadawanej przez głośnik, mieszają się z odgłosem pieśni wmaszerowujących na miejsce wyświetlania pododdziałów, następuje gorączkowe szukanie miejsc najdogodniejszych, wreszcie zjawiają się i goście, jest to zaproszona przez ekipę kinową — młodzież przebywająca na wczasach i obozach, która wraz z wojskiem oglądać będzie wyświetlane filmy.

Odzywa się ponownie megafon, tym razem jest to krótkie wprowadzenie widzów w znaczenie kulturalne produkcji filmowej radzieckiej oraz tytuł filmu. Z kolei następuje film — nie zraża publiczności masa komarów zwabiona światłem i tłumem, — film wywiera wrażenie.

I tak upływa dzień po dniu — nie gaśnie zainteresowanie, na placu pojawiają się coraz to nowe grupy okolicznej ludności wiejskiej i młodzieży — plac z trudnością może pomieścić niejednokrotnie już 3.000 osób.

Z żalem dowiadują się żołnierze, że ekipa wyruszyć musi w dalszą drogę — trzeba filmy pokazać garnizonom nie przebywającym na koncentracji — następnym etapem jest DĘBICA.

Dziedziniec koszarowy jednostki wojsk. wypełniony jest po brzegi publicznością tym razem przeważa ludność cywilna, jest dużo młodzieży. Nie obeszło się i bez niespodzianek mianowicie w momencie najbardziej ciekawym elektrownia wyłącza prąd — nie oddziaływuje to specjalnie na ludność Dębicy podobno do tego rodzaju rzeczy przywykła, ale niestety nadszarpuje mocno nerwy kino-mechanika lecz i na to trzeba było być przygotowanym.

Ekipa dysponuje własną fabryczką prądu, jest to maleńki dwutaktowy agregat — film idzie dalej.

Po Dębicy następuje TARNÓW potem zmiana filmów i da capo. — Praca ekipy kinowej nie jest lekka wieczorem wyświetlanie, w dzień jazda po odbudowujących się drogach, wyczerpuje ludzi nie mówiąc już, że wiele na tym cierpi skomplikowana aparatura, którą trzeba na każdym choćby najkrótszym postoju doglądać, czyścić i poprawiać — ale przeciwności są niczem w porównaniu z wrażeniem, jakie wywiera widok zadowolonych twarzy żołnierskich, widok wzruszonej ludności cywilnej wdzięcznie reagującej na inicjatywę Wojska w kierunku nawiązania tak ważnego dla nas kontaktu na polu kulturalnym.

Ppor. Kradowski Jerzy.

Z działalności pogotowia ratunkowego

KRAKÓW (WW) W rzeźni miejskiej w Krakowie zmarł nagle funkcjonariusz Zarządu Miejskiego.

Zachodzi prawdopodobieństwo [illegible]

Organa MO prowadzą w tej sprawie dochodzenia.

W późnych wieczornych godzinach Pogotowie opatrzyło Annę Szwab zam. w Krakowie przy ul. Zamojskiego, która uderzona szklanką przez „rywalkę" doznała ran ciętych lewej ręki.

Junacy SP na Podhalu nie zawiedli

KRAKÓW (m) Meldunki napływające do komendy SP w Krakowie z terenu województwa krakowskiego wykazują, że akcja trzydniówek SP przyniosła we wszystkich powiatach doskonałe rezultaty. Osiągnięte one zostały nie tylko dzięki wielkiemu entuzjazmowi młodzieży, ale także przez zastosowanie współzawodnictwa pracy.

Na terenie Podhala w powiecie nowotarskim 1.500 junaków SP wzięło udział w wielu pracach nad usunięciem szkód wyrządzonych przez powódź. Pola oczyszczone z mułu i kamieni, odbudowane liczne mostki i kładki oraz setki metrów bieżących dróg są dowodem intensywnej pracy junaków w usuwaniu nieletwych do naprawy szkód popowodziowych.

W Jabłonce, Nowym Targu i Rabie Wyżnej junacy budują boiska sportowe i baseny pływackie. W Czarnym Dunajcu dzięki ich wydatnej pomocy budowa mostu została zakończona o dużo szybciej, podobnie jak naprawa wyrw w drodze między Rabką i Chabówką. W Szczawnicy, Nowym Targu i Krościenku junacy uporządkowali parki a w Zakopanem do Doliny Strążyskiej.

W powiecie żywieckim dwaj junacy Franciszek Urbaś i Karol z hufca wiejskiego SP w Ciecinie wykonali 300% normy. Duże wyniki osiągnęli junacy w tym powiecie w akcji żniwnej, w budowie izb szkolnych i boisk sportowych. W powiecie limanowskim przy naprawie dróg pracowało 400 junaków, zgłosili się oni również do budowy basenu sportowego w Skrzydlnej.

Rekordowa ilość junaków zgłosiła się do pracy w powiecie myślenickim. Naprawili oni wiele zniszczeń popowodziowych a w samych Myślenicach wyremontowali budynek Związku Samopomocy Chłopskiej za co otrzymali w nim świetlicę.

Również i w powiecie tarnowskim junacy SP osiągnęli doskonałe wyniki. Zbudowali oni rowy melioracyjne, most w Pleśnej oraz strzelnicę sportową. Wielu junaków wyróżniono za wydajną pracę.

CO * GDZIE * KIEDY

TEATRY: od dnia 16. 8. 48 w Teatrze Powszechnym TUR ul. Karmelicka Nr 4 odbędzie się kilka gościnnych występów Teatru Polskiego w Szczecinie.

W programie sztuki Jean - Paul Sartre'a pt. „Ladacznica z zasadami" i „Przy drzwiach zamkniętych". Początek o godz. 19,30.

KINA: „Świt" — Gasnący płomień 16. 17,50, 20; „Warszawa" — Okoliczności łagodzące 16, 18, 20; „Apollo" — Moja miła 16, 18, 20; „Sztuka" — Kwiat miłości" 16, 18, 20; „Uciecha" — Dragonwyck 16, 18 20; „Wanda" — W pogoni za mężem 15,30, 17,45, 20; „Gdańsk" — Niebo czy piekło 16, 18, 20; „Wolność" — Płomień Nowego Orleanu 16, 18, 20. Kino aktualności w kinoteatrze Apollo: Najnowsza Polska Kr. Filmowa, Szczecin, Jedność młodzieży polskiej, Paprocie, Radosne święta 12, 13, 14.

Kino Ogniskowe — Garncarska 1 Program jak w kinie Aktualności 17, 18.40, 20.

Dyżury położnicze

Dyżury położnicze: 16. 8. bm dr Szelc Stanisław — Kopernika 23 tel. 507-61 548.60. We wszystkich innych nagłych zachorzeniach w nocy należy wezwać lekarza dyżurnego z Ubezpieczalni Społecznej Nr tel. 570-70.

„Przegląd Artystyczny" za czerwiec i lipiec br.

Nowy zeszyt „Przeglądu Artystycznego" (Nr 6 i 7) poświęcony jest w znacznej części plastycznej kulturze Francji. Artykuł M. Flukowskiej „Paul Gauguin malarz Oceanii" opowiada nam o tym dzielnym samotniku genialnym malarzu jednym z tych trzech wielkich twórców (Cezanne, Gauguin, i Van Gogh), którym zawdzięcza swe istnienie sztuka nowoczesna. Gauguin mając 35 lat, rzucił rodzinę, dobrobyt, życie ustabilizowane i całkowicie poświęcił się malarstwu. Wrogo nastawiony do nowoczesnej cywilizacji — opuszcza artysta Francję i przenosi się na wyspy Pacyfiku, gdzie tworzy swe najlepsze dzieła. Gauguin był jednym z największych kolorystów, jakie malarstwo światowe wydało.

Smiętną rocznicę urodzin tego wielkiego artysty przypomina również w tym zeszycie „Przeglądu" szereg prac innych autorów, jak A. Vollard (Gauguin, fragment z „Pamiętników") i H. Dotlib („Miłość życia" wyjątek z świeżo wydanej książki pt. „Wędrówki malarza") gdzie dowiadujemy się niektórych szczegółów z życia samotnika z Tahiti i Atuany, który nieznany za życia zmarł w sile wieku w nędzy i zapomnieniu.

W dalszej treści tego zeszytu daje S. Flukowski tłumaczenie odczytu jednego ze znanych ludzi teatru, L. Jouvetta pt. „Teatr — to poezja i miłość" — a o plakatce i inscenizacjach inspirowanych przez tego znakomitego dyrektora paryskiego „Athénée" — pisze W. J. Dąbrowski. Ów nałożny hołd dla kultury zawsze żywotnej Francji zamyka artykuł o Marquetrie, świetnym pejzażyście francuskim ze starszego pokolenia.

„O nowym typie muzeum w Polsce" pisze znany malarz i krytyk Jerzy Wolff — którego koncepcja polega na zastąpieniu w muzeach oryginalnych arcydzieł światowego malarstwa i rzeźby, reprodukcjami wzgl. odlewami gipsowymi a to celem upowszechnienia szczytowych osiągnięć plastyki wśród publiczności i podniesienia poziomu w tej dziedzinie. J. Chalupecky (w tłum. W. Urbańczyka) opowiada nam „O nowych tendencjach w młodym malarstwie czechosłowackim" — a znany krytyk A. Żamoyski, w swym liście z N. Yorku, pisze nam o nastrojach społeczeństwa amerykańskiego w stosunku do twórczości artystycznej, w której widzi niejaki uniknięcie przed mechanizacją i automatyzacją życia.

Numer ten uzupełniają sprawozdania z wystaw, wiadomości o konkursach i bogata kronika ważniejszych imprez i wydarzeń artystycznych w kraju i zagranicą. Piękny układ graficzny — oraz liczne i doborowe reprodukcje — nadają temu zeszytowi „Przeglądu Artystycznego" prawdziwie europejski wygląd.

K. WINKLER

RADIO

16. 8. 48 r. (poniedziałek)

6.20 Audycja poranna, 6.30 Muzyka poranna; 6,55 Informacje ogólnopolskie; 9.00 Skrzynka PCK; 12.0 dziennik; 12,25 Arie i pieśni; 12.45 „Odpowiedzi na listy"; 13,00 Koncert rozrywkowy; 15,30 opowiadanie dla dzieci, 16.00 Dziennik popołudniowy; 16.30 Recital skrzypcowy. 17,00 „Rozmowa o gwiazdach" pogadanka dla młodzieży; 17.45 Przegląd tygodnia; 18,05 „Z twórczości Franciszka Schuberta"; 18,50 Poradnik językowy; 19,00 „Gra Józef Szigeti" 19,10 Koncert solistów; 21,00 Dziennik wieczorny, 22.00 Muzyka taneczna; 22,50 „Muzyka na dobranoc".

Po fachowe wiadomości

CIESZYN (c) — Do Czechosłowacji przybyło 11 polskich uczni, którzy na podstawie umowy między polskim i czeskim przemysłem ceramicznym, odbywać będą dłuższą praktykę i doskonalić się będą w dziale ceramicznym w czeskich fabrykach.

Czeł są dobrymi ceramikami i należy przypuszczać, że nasi uczniowie będą mieli okazję posiąść wiele cennych wiadomości fachowych które w przyszłości odpowiednio zużytkują i wykorzystają w naszym przemyśle ceramicznym.

ZE SPORTU

Mistrzostwa Polski w zapasach odbędą się w Wrocławiu

WROCŁAW — W dniach 27 i 28 bm rozegrane zostaną w Hali Ludowej na terenie W. Z. O. indywidualne mistrzostwa Polski w zapasach i dźwiganiu ciężarów, organizowane przez Polski Związek Atletyczny.

Mecz sparingowy reprezentacji piłkarskiej Polski odwołany

WARSZAWA — Zapowiedziany przed meczem Polska-Jugosławia na 19 bm na Stadionie Olimpijskim we Wrocławiu piłkarski mecz sparringowy pomiędzy reprezentacyjną drużyną Polski i reprezentacją Śląska — został odwołany. Reprezentanci Polski wezmą udział w obozie, zorganizowanym pod Warszawą.

Harcerze z Czechosłowacji nad polskim morzem

CIESZYN (c). — Około 60 harcerzy polskich z rejonu Górnej Suchej w Czechosłowacji wyjechało na dwutygodniowy pobyt nad polskie morze. W drodze na obóz uczestnicy wycieczki odwiedzą Katowice i Warszawę, gdzie wystąpią z własnym programem artystycznym. W programie mają również zwiedzenie Wystawy Ziem Odzyskanych we Wrocławiu.

Powodzenie polskiego filmu

CIESZYN (c). — Polski film dokumentarny „Oświęcim", cieszy się powodzeniem nie tylko u nas, ale i zagranicą. Przypomnijmy sobie jego sukces na międzynarodowym festiwalu filmowym w Mariańskich Łaźniach.

Obecnie czynione są starania, aby „Oświęcim" wyświetlony został na wolnym powietrzu w Karwinie w tamtejszym parku im. dr Zdenka Nejedlego. Organizatorzy tej imprezy spodziewają się wielkiej frekwencji na tym niecodziennym widowisku filmowym.

Jednorodzinne domki dla świata pracy

RACIBÓRZ (a) Komisja Osadnicza - Nierolnicza, działająca przy Zarządzie Miejskim w Raciborzu, na swym ostatnim posiedzeniu przyznała domki jednorodzinne dla 18 obywateli miasta. Otrzymało przydziały 15 miejscowych, 2 przesiedleńcy i 1 repatriant. Uwzględnia się przede wszystkim wnioski bezspotne. Do dnia 8 lipca br. w Śląsko-Dąbrowskim Dzienniku Wojewódzkim ogłoszono 365 objektów nierolniczych w Raciborzu, którymi dysponuje Komisja Osadnicza - Nierolnicza.

Przy tej sposobności apeluje się do wszystkich właścicieli posiadłości nierolniczych, by bezzwłocznie uregulowali swoje prawo własności do swych objektów nierolniczych o ile chcą uniknąć nieporozumień.

Dziennikarze angielscy w Krakowie

KRAKÓW (IM) — Do Krakowa przybyli trzej dziennikarze brytyjscy: Henderson, Searle i Hoggarth, którzy w czasie swego dwudniowego pobytu zwiedzili zabytki i zapoznali się z najciekawszymi przejawami życia miasta.

Gości oprowadzał naczelnik wydziału współpracy z zagranicą Urzędu Wojewódzkiego, tow. dr W. Dobrowolski.

Na śladach nieznanych dziejów zachodniej Słowiańszczyzny

Tajemniczą jest najdawniejsza przeszłość Cieszyna, łączącego dziś dwa bratnie słowiańskie narody; otulona mgłą tajemnicy pozostaje mu ry zamku piastowskiego nad Olzą. Przechodził on różne koleje, padał nie tylko jeden raz na przestrzeni swoich dziejów pastwą płomieni, ale zawsze powstawał na nowo, zagrzebując pamięć dawnych czasów.

I kto nam dziś odpowie, jakie są dzieje jego założenia, kto go zbudował — jakim ulegał losom w dalekiej przeszłości?

Czy powstanie jego sięga 1290 roku, kiedy to jeden z synów Władysława Opolskiego — Mieszko — osiadł w Cieszynie na nowym dziedzictwie?

A może dopiero Kazimierz książę cieszyński, zamek warowny tu [illegible] ble postawił na miejscu starego gro[illegible]

Historia zagubiła swe ślady w lochach zamku, owiała go legenda i dopiero Przemysławowi cieszyńskie mu przypisuje — choć czyni to nie bez zastrzeżeń — wzniesienie zamku na miejscu dawnych już ruin. Ten to dzielny książę, co to paktował z królem Jagiełłą a służył wytrwale praskiemu Karolowi IV, miał [illegible] tym [illegible] historycznym dziedzicem i budowniczym zamku warownego nad Olzą. Zamek musiał być wtedy okazały, boć i książę władny bogaty i niezależny — niby król — z królewski mi dworami się kumał, służąc im radą i pomocą. Chętnie pośrednicząc w sprawach politycznych do których okazywał wiele zamiłowania. Oprócz Cieszyna do księcia należało pół Bytomia, Gliwice, Głogów, oraz kilka innych miast śląskich, a także księstwo oświęcimskie. Były to piękne czasy dla Cieszyna i zapoczątkowały właściwy rozwój miasta. Otrzymało ono za Wrocławiem prawo magdeburskie, a książę i jego następcy, coraz więcej potrzebujące pieniędzy, zrzekali się swych książęcych praw i przywilejów na rzecz miasta, które posiadało już swoją radę miejską i swojego burmistrza. Tyle historia, poparta studiami z zakresu starej architektury.

Zamek cieszyński, zbudowany na miejscu warownego grodziszcza nie dawał spokoju badaczom austriackim i niemieckim. Nęciły ich swą tajemniczością. Szukali oni uparcie śladów germańskiej czy wikingowskiej kultury. Badania jednak nie przyniosły spodziewanych wyników. Historia okazała się nieposłuszna i nie potwierdziła hipotez niemieckiej nauki. W roku 1941 z nowym zapałem zabrano się do kopania na wzgórzu zamkowym. Podejrzewano, że ziemia kryje tu zazdrośnie swoje tajemnice, wiążące się z powstaniem zamku i jeszcze starszych budowli warownych z okresu wczesnohistorycznego. Niemcy kopią leniwie nie natrafiając i tym razem na ślady, które by potwierdziły ich pierwotne założenia.

Za to w roku ubiegłym podjęte z inicjatywy Ministerstwa Kultury przez mgr Kietlińską badania, które w roku bieżącym będą kontynuowane, doprowadziły do wręcz [illegible] lacyjnych wyników. Wnętrze ziemi odsłoniło tajemnice, które przestaną być tajemnicami skoro tylko po[illegible] się wyniki technicznych [illegible] dań ze ścisłością nauk pomocniczych.

Natrafiono na ślady budownictwa drewnianego z pierwszych lat dziejów państwa polskiego. Odkryto konstrukcje dygnacie, układane na węgiel, wylepiane gliną, pomieszaną ze słomą. Natrafiono również na bruk, stanowiący prawdopodobnie część dziedzińca a może ulicy. Takich domów drewnianych o boku 4 metrowym musiało być więcej a otaczał je wał obronny.

Są to najnowsze zdobycze polskiej archeologii a dotyczą one pierwszych lat drugiego tysiąclecia naszej ery, a [illegible] historii Polski.

Te drewniane domki, otoczone wałem, szybko ulegały zniszczeniu, na ich więc miejsce budowano nowe. Na ich też zapewne miejscu został zbudowany zamek piastowski w Cieszynie. Nim jednak wzniesiono zamek panujący nad całą okolicą kwitło na wzgórzu nad Olzą bujne życie.

Jakie — kim byli mieszkańcy wzgórza?..

Dla kogo zbudowana została warownia, gród, leżący na szlaku wędrówek ludzkich, płynących wezbraną falą przez bramę morawską?

Czy te — może wspaniale dzieje — zastąpi nam legenda mówiąca o narodzinach Cieszyna przy bajecznej studni trzech braci? Nauka pozbawia legendy ich uroku, obchodzi się z nimi po macoszemu, jest bezwzględna w szukaniu prawdy. Nauka zmieniła kąt patrzenia na kulturę Słowian Zachodnich w świetle nowoczesnych badań, przeprowadzonych przez naszych uczonych w Gnieźnie, Poznaniu, Kłecku. Choć nie powiedziała jeszcze swego ostatniego słowa. Czy zamek cieszyński, jego piękne zacienione aleje, dorzucą do tych dziejów nowych szczegółów?

Rok 1155 chlubi się, że wpisał Cieszyn w karty historii, jest to jednak krótka notatka, nie dająca szerszych podstaw do snucia naukowych wniosków.

Najstarszą częścią zamku, które go szczątki z okresu najdawniejszego po dziś dzień się zachowały, jest kaplica, pochodząca z wieku XI. zbudowana w kształcie rotundy. Dziś stalowe obręcze chronią ją przed losem, jaki spotkał jeden z najstarszych zamków śląsko - cieszyńskich — drewniany zamek w Skoczowie, zburzony w roku 1938 Podobno grozi mu nieuchronna ruina. Panuje to do niego przypuszczenie, że należał ongiś do klucza obronnych warowni, obsiadłych przy szlaku, wiodącym przez gardziel bramy morawskiej ku północy.

W roku ubiegłym zbadano warstwy, pochodzące z okresu przed budową kaplicy zamkowej i napotkano na ślady sięgające w epokę przed narodzeniem Chrystusa. Są to przed mioty codziennego użytku: noże, osełki, igły kościane, przęśliki, gwoździe, groty do strzał.

Czyżby nowy ślad, wiodący nas w pradzieje zachodniej słowiańszczyzny?

[illegible] są już na tym tle ciekawe [illegible] ostatnich, począwszy od XV [illegible] historia naniosła dużo faktów, które dają [illegible] go miasta Cieszyna, jak i jego zamku.

[illegible] natomiast zainteresowa[illegible] musi budzić epoka dzie[illegible] [illegible] musi [illegible] na cały szereg [illegible] które doprowadzić mogą do nowych wniosków i założeń historycznych.

Badania, jakie [illegible] zostaną w najbliższym czasie przez Naczelną dyrekcję Museów i Ochrony Zabytków — odsłonią zapewne rąbek tajemnicy zamku cieszyńskiego, stanowiącej fragment dziejów całej zachodniej słowiańszczyzny.

Z wizytą u repatriantów z Jugosławii

BOLESŁAWIEC — Powiat Bolesławiec na Dolnym Śląsku jest powiatem „międzynarodowym", zamieszkują go bowiem repatrianci [illegible] ku krajów europejskich, wśród których najwięcej jest reemigrantów Jugosławii. Potworzyli tu oni własne kolonie, ale z otoczeniem żyją bardzo dobrze i do wszystkich odnoszą się z tą samą życzliwością i [illegible] decznością. Są niezwykle gościnni, [illegible] i rozmowni. [illegible] zykiem polskim władają zupełnie poprawnie mimo, że wielu z nich urodziło się na obczyźnie.

Jedną z takich kolonii zamieszkałą wyłącznie przez repatriantów z Jugosławii jest gromada Marcinkowice, leżąca w odległości około 8 km od Bolesławca. Wieś [illegible] się nie różni od innych kulturalnych wsi. Na 83 gospodarstwach gospodarzą 83 rodziny, wszyscy zamieszkali dawniej przez kilkadziesiąt lat [illegible] tej samej wsi polskiej Jadowice w południowej Jugosławii. Znają się wszyscy od dawna i tworzą jedną wielką rodzinę Każdy z nich przywiózł do Ojczyzny po kilka sztuk inwentarza żywego oraz trochę swego dobytku. Przywieźli również ze sobą duży dzwon, ustawili go w samym środku gromady, by przypominał kiedy czas do roboty, kiedy na obiad i na wieczorny odpoczynek.

Jak [illegible] ci repatrianci? — Udajemy się do pierwszej z brzegu [illegible] ludnowa, gospodarz Józef Ziemnik zaprasza nas na pogawędkę. Siadamy więc pod drzewem na ławie i z zaciekawieniem słuchamy opowiadania człowieka, który przez przeszło 40 lat mieszkał na obczyźnie. W pierwszej połowie kwietnia 1946 [illegible] Ziemnik z [illegible] [illegible] stanął pierwszy w [illegible] sławcu, a zaraz potem użyczonym samochodem starosty pojechał w teren, by wyszukać najodpowiedniejsze miejsce do osiedlenia się. Marcinkowice przypadły im najbardziej do gustu. W dwa tygodnie później przybył większy transport repatriantów i tych Ziemnik skierował do wybranej wsi. Rozpoczęła się praca. Państwo dało ziarno na zasiewy [illegible] oraz jesienne. Początkowo było trochę głodno, bo zasiewy wio[illegible] senne zjadły myszy ale już tej [illegible] mej jesieni zbiory były dobre, podobnie jak każde następne zbiory.

Gospodarz Józef Ziemnik posiada 8 ha ziemi uprawnej i 2 ha młodego lasu. W oborze i stajni gospodarza stoją przywiezione z Jugosławii dwa małe koniki i dwie krowy, obok [illegible], kozy i drób Gospodarzowi pomaga w pracy sierota — Polak, urodzony na obczyźnie, a domostwa pilnuje jugosłowiański pies. Ziemnik jest bardzo zadowolony z powrotu do Polski. Chwali sobie i ziemię i pomoc państwa.

Najbliższym sąsiadem Ziemnika jest jego syn, Jan. Córka jego mieszka w sąsiedniej wsi, gdzie prowadzi własny sklep. Ziemnikom dobrze się wiedzie w Polsce. Nie narzeka ją i inni Polacy z Jugosławii.

Niedyskrecje

Dla kogo ten... cyrk?

Przez miasta śląskie wędruje ostatnio 4 masztowy cyrk, pozostający pod kierownictwem Din-Dona. Cyrk — jak cyrk. Program niezbyt urozmaicony, stojący niżej przeciętnego poziomu. Ale za to dyrekcja cyrku każe sobie płacić za występ od 450 — 150 złotych. Należałoby zapytać dla kogo dostępne są takie ceny. Czy dla świata pracy? Chyba nie?

A cyrk jeździ pod oficjalną firmą naczelnej dyrekcji przedsiębiorstw rozrywkowych i jako taki korzysta z ulg podatkowych.

Co prawda cyrk proponuje organizację całych spektakli dla Zw. Zawodowych, ale wiadomo, że pracownik nie zawsze ma czas, by wybrać się na zarezerwowane przedstawienie i dlatego wybiera się na spektakl oddzielnie. A wówczas nie stać go na wydatek od 450—150 złotych od osoby. Czy nie należałoby tego zmienić? Sądzimy, że tak..

Rodzice są zadowoleni
z kolonii PCK w Taciszowie

(kł). — Do redakcji naszej wpłynął list od grupy rodziców, których dzieci przebywają na kolonii PCK w Taciszowie, pow. Gliwice.

Rodzice wyrażają swoje zadowolenie z opieki roztoczonej nad dziećmi na kolonii i stwierdzają, że przybrały one na wadze, są zdrowe, [illegible] śmiane, opalone. Cytujemy kilka wyjątków z listu podpisanego przez ob. ob. Mazurową, Pietrasa i Rotte...

„...z uznaniem podkreślamy, że dzieci dostają na drugie śniadanie surówki"...

„[illegible] jaką oto[illegible]

„..jadłospis urozmaiciły bardzo dary Czerwonego Krzyża z Kanady, kompoty, czekolada, kakao..."

Nadchodzące do nas listy od rodziców i dzieci świadczą o pomyślnych wynikach akcji kolonij letnich Przyszły rok przyniesie niewątpliwie jeszcze lepsze rezultaty i wczasy dziecięce obejmą jeszcze większą ilość młodzieży.

Mając tak liczne dowody powodzenia akcji kolonii letnich społeczeństwo przyczyni się niewątpliwie swoją pomocą do ich dalszej rozbudowy, tak by na przyszły rok nie było już ani jednego dziecka, które by nie spędziło lata na wsi.

Specjalista w podrabianiu dokumentów

(km) Widera Rudolf z Katowic „fachowiec" w podrabianiu dokumentów stanął ostatnio przed Sądem Okręgowym w Katowicach. Udowodniono mu, że podrobił rozkaz oficerski Nr. 86/47 oraz orzeczenie Urzędu Mieszkaniowego w Katowicach, posługując się przy tym pieczątką Powiatowej Komendy ORMO w Niemodlinie. Dokumenty te zaopatrzył nadto własnoręcznie podrobionymi podpisami.

Widera skazany został na 6 miesięcy więzienia z zawieszeniem kary na 3 lata.

Za pobieranie łapówek

OPOLE (L) Przed Sądem Okręgowym w Opolu odpowiadał ostatnio były urzędnik Wydziału Powiatowego w Kluczborku niejaki Robert Forreiter, oskarżony o pobieranie [illegible] za załatwianie rozmaitych spraw urzędowych, oraz o sprzeniewierzenie kwoty zł 28.000.

Po przeprowadzonej rozprawie, która w pełni potwierdziła winę nieuczciwego urzędnika, Sąd skazał go na karę więzienia przez lat dwa, orzekając jednocześnie utratę praw obywatelskich przez lat trzy.

[illegible] Odry w Raciborzu

RACIBÓRZ (a) W [illegible] 18 letni chłopiec, nazwiskiem Zając z Raciborza. Miejska Zawodowa Straż Pożarna zawiadomiona o tym wypadku wysłała na miejsce wrocenia pogotowie, które mimo kilkagodzinnego poszukiwania nie znalazło zwłok topielca. Prawdopodobnie zachodzi wypadek pod [illegible] serca.

Stan wody w starej Odrze na terenie miasta jest bardzo niski. Mimo to [illegible] głębokie powstałe wyrwy od bomb lotniczych czy też od naboi artyleryjskich. Tych miejsc należy przede wszystkim unikać. Poza tym zwraca się uwagę, że woda w starej Odrze jest zanieczyszczona przez ścieki z fabryk, sąsiadujących z korytem Odry. Najwyższy czas, by miasto uruchomiło wielkie kąpielisko w bliskości parku i oddało go do publicznego użytku.

Zawiedzione nadzieje zwolenników krakowskiej piłki

Wisła -- Tarnovia 6:1 (3:1)

KRAKÓW (P) Deszczowa pogoda i silny wiatr nie odstraszyły „kibiców". Że warunki atmosferyczne nie zniechęciły również zwolenników Tarnovii którzy w liczbie około 2.000 osób dopingowali swoich piłkarzy. Początkowo — po zdobyciu pierwszej bramki przez Tarnovię zanosiło się na sensacyjnie wysoką porażkę gospodarzy. Jednakże chwilowy zryw Tarnovii nie wydawał się usprawiedliwić tego, by jej piłkarze byli zdolni powtórzyć cenne zwycięstwo uzyskane z Legią w Warszawie oraz pokonać i zdeklasowanego wiosennego mistrza Polski — [illegible]

Jedynym jasnym punktem tej drużyny był Barwiński. Słusznie zaliczać się go do czołowych piłkarzy Polski, jak również słusznie zajmuje on miejsce w naszej reprezentacji.

Do prymitywnego kunsztu technicznego gości dostroił się także prowadzący zawody sędzia ob. Długosz z Wrocławia. Jego rozstrzygnięcia „cieszyły się" zrozumiałą wesołością widowni. Jesteśmy przekonani, że w przyszłości do tak poważnych zawodów nigdy przez Wydział Spraw Sędziowskich nie zostanie wyznaczony sędzia.., tak mało poważny.

Chwilowa szczęśliwa passa Tarnovii — uzyskanie bramki — trwała tylko przez jedną minutę. Wyrównanie Mamonia, Kohuta i Gracza zapewnia już do przerwy zwycięstwo Wiśle. Po przerwie strzelec dwóch nowych bramek Kohut i jednej Mamoń ustalają wynik dnia.

Mecz, który miał być niespodzianką spotkań ligowych — był zbyt przereklamowany i zawiódł wszystkich pod każdym względem

„Wzorowej" organizacji, „sprawnemu" sędziowaniu oraz „wysokiemu" poziomowi gry — poświęcimy osobną wzmiankę w przyszłym numerze.

18 września Ostrawa - Kraków w piłce nożnej

OSTRAWA. Na ostatnim zebraniu SZF (Śląska Župa Fotbalova) postanowiono sprowadzić do Ostrawy drużynę reprezentacyjną Krakowa, która na stadionie witkowickim rozegra rewanżowe spotkanie z jedenastką ostrawską.

Juniorzy Krakowa spotkają się z reprezentacją juniorów („Dorost") SZF w dniu 18 września

Boks na Igrzyskach Sportowych Z. Z.

WARSZAWA — Spotkania bokserskie podczas Igrzysk Sportowych Związków Zawodowych w dniach 19 — 22 bm. będą odbywały się na otwartym powietrzu na Stadionie WP. W razie niepogody walki będą odbywały się w pobliskiej Ujeżdżalni.

Piłka nożna na Śląsku Cieszyńskim

CIESZYN — PKS Polonia w Karwinie poszczycić się może niejada sukcesem, jaki odniosła jej 11 piłkarska młodzików.

Po zwycięskim spotkaniu nad KS „Siła" z Trzyńca juniorzy Polonii znaleźli się na pierwszym miejscu, uzyskując tytuł mistrza żupy piłkarskiej juniorów okręgu czesko-cieszyńskiego.

Nowo kreowani mistrzowie „Zu[illegible]" przystąpią obecnie do dalszych rozgrywek o mistrzostwo Moraw.

Przy tej okazji warto nadmienić, że wicemistrzem w tej kategorii został również polski zespół PKS Ruch z Bogumina, na trzecim miejscu ulokowała się drużyna czechosłowacka Hepopetvald i na czwartym miejscu znowu zespół polski „Siły" z Trzyńca. Jest to piękny sukces młodzieży piłkarskiej po tamtej stronie południowej granicy.